

REDACȚIA
Deak Ferencz-u. Nr 8

ABONAMENTUL
Austria-Ungaria:
an 20 cor. pe 1/2
cor.; pe 1/4 de an
pe 1 lună 2 cor.
Duminecă pe an
4 corane.
Rumania și
Valahia pe an:
40 franci.
scripse nu se napotiază

ADMINISTRAȚIA:
Arad, Deak Ferencz-u. Nr 8

INSERTIUNILE:
de un șir garmond: prima
dată 14 bani; a doua oară
12 bani; a treia oară 8 b.,
de fiecare publicațiune.

Atât abonamentele cât și
insertiunile sunt a se plăti
înainte în Arad.

Scrisorile nefrancate nu se
primesc.

TRIBUNA POPORULUI

Anul IV.

Număr de Duminecă

Nr. 50

Socoteli scrintite.

Concetașonii nostri maghiari pa-
să foarte mult în lumea mare, în
străinătăți, care n'are vreme să
teze temeiul celor ce li-se spun,
oameni mai cu socoteli în politică
ca ei! A început să li-se și facă
re-care veste și povești în privința
asta, și une-ori auzi din guri de bă-
răni însemnați vorbe ca acestea: „Ma-
garii au câștigat mult în urma virtuți-
lor politice“... Bine, asta va să
zică, a-i ridica la rangul de proroci în
politică, care își fac ca pe apă soco-
tă ca ea va fi în atâtea și atâtea vreme
în cutare și cutare lucru pus azi la
lucru. Ba chiar și printre noi Români
unii, cari dau mult pe „voinicia“
maghiară, că „eacă, aia-s oameni,
și știu ce să facă și cum să facă“,
și privesc ea oare-cum oameni mai
presus de alți muritori!

Nimic mai scrintit ca o stare cre-
dută! Din potrivă: politici maghiari
sunt adevărați bufoni, cari fac sgo-
t, strigă, sar de sparie publicul,
dar mult serios în producția lor nu
este, și aproape toate socotelile lor
sting pe rînd ca bășici de săpun,
dar mai la urmă se va stinge în chip
de mic și cea mai mare bășică de
săpun, la care atâtea le place a privi
um plutește peste capetele lor: bă-
șica credinței, că această țară va de-
cei odată curat ungurească dela mar-
gini până la margini!

Dar ca să nu se zică, că hulim
serios pe „virtuoșii“ politici unguri,
să-m să urmeze mai jos vocea unui
ungur, care în fruntea celui dintău
ar unguresc, în „Budapesti Hirlep“
la 14 Dec. n., o spune asta destul de
clar.

Fiind vorba de ștergerea legii
de naționalități, ceruta de zvăpăiații
„Budapesti Hirlep“ scrie că...
nu crede sozit timpul pentru așa-ceva.
Pace apoi istoria aducerii acestei legi
și arată, ce socoteală făceau ei, că ce
va urma din această lege: credeau
nume, că văzându-se Românii, Sârbii,
Slovacii și Nemții puși prin această
lege „pe un picior cu Ungurii“ (deși
nu-i adevărat că ar fi puși), îndată o
să-și sara toți din piele de bucurie
și drept mulțumită, au să se facă peste
noapte cu toții—Unguri și ei! Și ei
au crezut în asta! Ear desamăgirea a
dest și e grozavă.

„Ggreață s'a făcut când s'a adus a-
ceastă lege de naționalități, zice „B. H.“
„legea s'a adus în vremea când, scăpați de
absolutism, noi credeam cu toată tăria în pu-

terea de contopire (înțelega: maghiarizare) a
libertății! când credeam în puterea ferici-
toare a parlamentarismului, în buna pornire
a tuturor cetățenilor, în patriotismul (înțe-
lege: ungurismul) tuturor naționalităților,—
cari cu iubire comună vor lucra la mărirea
Ungariei! Și nu puține desamăgiri ne au ajuns
de-atunci“.

Cercând apoi să aște un modru
de-a îmbăta lumea și mai departe cu
apă rece, că dacă maghiarizarea n'a
reusit până-acum cu legea de națio-
nalități, prin care credeau a ne fer-
meca, vor reuși în altfel: prin pute-
rea administrativă.

„Chestia de naționalitate e treabă
administrativă și nu legislativă, cum am
crezut noi. Am probat-o asta pe hârtie și nu
a reușit. Alți au pățit tot asemenea“.

Adecă voi știți, că și alții au
pățit asemenea, și tot nu v'ați cu-
mințit, ci credeți că ce n'a putut
altă lume, vor pute Ungurii negreșit,
caci doar ei sunt oameni mai presus!

Ear, după aceste mărturisiri, cine
mai crede în genialitatea socotelilor
politice ungurești, crează cu Dumne-
zeu și cu Ungurii, dar noi o spunem pe
sigur, că precum după treizeci de
ani se ved siliți a spune că s'au în-
șelat în socotelile cu legea de națio-
nalități și cu alte legi, tot așa se vor
vede siliți peste alți 30 de ani a
mărturisi după proba a doua: de a
maghiariza cu puterea administrației,
la care se întorc acum. Da, pentru-că
nici din pățania proprie Ungurii nu pot
înveța nimic, necum din pildele atât
de vii ale altor țări și popoare, unde
desnaționalizarea nu merge!

Crucea la Universitate. Sena-
tul universitar din Budapesta, după-
cum se știe, a respins cererea tinerimei
universitare de a se repune semnul cru-
cii în salele de învățământ. Această ho-
tărîre va fi comunicată tinerimei, pe ca-
lea ministerului instrucțiunii, căruia
i a fost adresată cererea. Dar a a-
cerca nu va pute fi socotită de înche-
iată printr-aceasta în mod definitiv, de-
oarece, după-cum se anunță, profesorii
dela facultatea de teologie și în parte
dela facultatea de drept, partizanii
cererei tinerimei, vor interveni în cauză,
pentru a procura o altă finalizare. S'a
pornit acum între profesori un curent,
pentru a se face pașii necesari și pentru
a interveni, ca să se restabilească starea
lucrurilor de mai înainte, adecă să i-se
dea crucii locul avut și cuvenit în salele
Universității.

Sărbare șovinistă. Mai zilele trecute
Tisza Kálmán, faimosul „sdrobitor al națio-
nalităților“ și a serbat a 70-a aniversare

silei nașterii sale. Cu această ocazie „ge-
neralul soldat“ a fost obiectul unor ova-
țiuni „patriotice“. Barb și de seamă din
toate partidele maghiare au ținut să felici-
cite pe bătrânul fost prim-ministru, accen-
tuând cu această ocazie marea rol și „bine-
făcătoarele“ efecte ale guvernării urmașu-
lui lui Deak Ferencz la cârma statului.
Kossuthistii, cari la urma urmelor răstur-
naseră dela guvern pe Tisza, i-au făcut și
ei poezioane, prin Eötvös Károly O repetă
dovada este aceasta, că Maghiarii, fără
osebire de partid politic, preamăresc, ca și
în parlament și în „exil“, și urmăresc cu
simpatiile lor pe cei ce au luptat și luptă
pentru opresiunea nemaghiarilor din patria
noastră.

Impozitul asupra spiritului în
Austria. În Dietele provinciale din
Austria s'a propus un proiect pentru
impozitul asupra spiritului, care vo-
tându-se în Dietele provinciale, remedia
în această chestiune neajunsul incapa-
cității Reichsrathului de a lucra. Prin
votarea acestui proiect de toate Dietele,
ar fi rămas Reichsrathului numai sar-
cina de ratificare a legii. Bunele inten-
țiuni ale guvernului însă n'au fost sanc-
ționate de succes, caci Dieta din Tirol,
în urma obstrucțiunii Italienilor, a fost
nevoită să trimită proiectul la comisia
financiară, ear Dieta din Dalmația a
respins proiectul.

Se vede că Austria nu este încă
cu totul coaptă pentru o descentralizare
a legislațiunii; ori mai în grabă dl
Körbey n'are noroc!

Intărîre la hotare!

Calatoria deputației de 30 de pe
Valea Jiului, pe la ministrii, cerend ju-
decătorie, carte funduara, gimnasiu etc.
în Petrojeni, s'ar părè unora un lucru
neînsemnat, poate chiar nevrednic a
sta de două-ori de vorbă asupra lui.

Nu aceasta e însă și părerea noa-
stră. Îndată-ce am cetit despre ea, noi
am scris, acum două săptămâni, că
lucru slab au făcut cei 10 Români cu
4 preoți în frunte, cari au primit
a figura și ei în deputație și a se po-
cloni pe la ministri pentru lucrurile sus-
pomenite.

Și fiindcă a început să se facă
școală din atari duceri pe la ministri,
— nu de mult văzurăm ducend o
mână de oameni de prin munții Abru-
dului să ceară gimnasiu unguresc în
Abrud, deși Bradul cu gimnasiul lui
romănesc e aproape, — ne ridicăm
cuvântul făcend luător aminte popo-
rul român asupra boalei acesteia, în
care îl împing și ieri și colo oamenii
violenti, și li zicem: Oprește-te, Ro-
mâne și gândește-te de trei-ori înainte
de a fi plecat odată spre Pesta în tre-
burile cari te „poftesc“ domni străini!
Caci nu știți la ce te duci și în sănă-
tatea cărui lucru îți ridici glasul tău
și pâlăia de pe cap, în astfel de ca-
surile. Domnii șireți îți spun cuvinte ne-

vinovate: că mergi să ceri cutare lu-
cru „de care tu iusuți să ai folos“,
ear' în gândul lor ascund numele ve-
ninului pe care te amăgesc să-l sorbi
pentru tine sau pentru fiul tău.

Nu suntem noi contra ori-cărei
umblări cu rugări pe la ministrii, pot
ave unii și alții lipsuri și nevoi, pe
cari le poți duce la bun sfârșit mai
repede, dacă ai cerut și dobândit spri-
ginul ministrului cutare. Dar' suntem
în contra umblării pe la ministri,
cu cereri, din cari să urmeze un rău, o
primejdie pentru națiunea noastră, în
cutare ori cutare punct al ei.

Deputației Jiului i-a spus, că
merg să ceară lucruri spre ușurarea
poporului. Noi am spus îndată, că din
punct de vedere național, rele urmări
va avea împlinirea cererilor lor! Și
cuvântul nostru li adeverește azi chiar
foaia ungurească din Petrojeni, care
în numărul său mai nou, trimis și
nouă de un amic, vedem că scrie ur-
mătoarele:

„... Mai ales aici la graniță, la hotară, e
lipsă de centre (puncte, orașe) tari!“

Și arată că azi prea înaintează
încet orașele din provincie, în cari odi-
nioară brăslea neguțătorilor înfloria.

„Acest element al comercianților și
șirele îndesate ale micilor industriași, erau
prin vremi tocmai așa stâlpi puternici ai
maghiarismului, cum sunt azi micii pro-
prietari, porniți în mare partespre pustiire“.

Și la urmă:

„Atât din punct de vedere social, cât și
economic, se cere să o rupem cu centrali-
zarea (spre Pesta); provincie bună: națiune
tare; a-tea se acopăr una pe alta.“

„Când dar Valea-Jiului a cerut guver-
nului așezăminte publice amintite, nu do-
rește să și câștige numai putința de a în-
alta în cultură (prin gimnasiul unguresc), ci
voeste totodată a crea un centru puternic,
de lipsă aici și din punct de vedere al sta-
tului, centru, care, ca un deget al corpului
statului, să poată înfrîuri cu putere de vază
spre împlinirea în aceste părți ale scopurilor
statului!“

Voiți să vi-se spună mai limpede?
Aruncând formele șirete, scriitorul,
care în aceste șire spune ce de fapt
aveau ei în gând când au plecat la
Pesta, ar zice: Vrem aici la granițele
României un punct unguresc puternic,
care să stea de pază la hotare dinspre
Țara-Românească, ear asupra ținutului
acestuia, curat românesc, să înfru-
rească așa, ca să-l contopească în
apa maghiarizării!

Voi, cei patru preoți români, doi
uniți, doi neuniți, cari ați luat parte
în deputația din vorbă, pentru scopul
acesta ați mers pe la Budapesta și
v'ați comănăcit la cei ministri? Atâtea
de scăpătați în sufletul vostru nu vă
credem, ci credem că ați fost amăgiți
de guri viclene, ca să cereți înși, ve
arme contra scumpului vostru popor.

Etată de ce zicem: Bagați de seamă,
Români! Nu vă luați după fie-ce gură-
dulce de solgăbireu și notarăș, caci
ei sunt dulci și buni cu voi când au
lipsă de vol, ear după-aceea vă rid și
vă desprețuesc. Margeți la ministri

Cei mulți înainte!

Se zice că pe un popor după aceea îl poți judeca mai repede, că treaptă ar ocupa pus în șirul și cumpăna popoarelor, dacă cercezi că ce beuturi bea mai ales și cum de meșter știe să — injor! Popoarele care beau mai mult bere (cum să bea d. p. în Germania) sau vin (cum să bea în Italia), se prelușesc între popoarele mai simulse, mai învătate, mai nobile. Popoare care beau vinars cu vadră, cum sunt Muscalii, Românii, Rutenii etc., sunt din cele mai batute de soarte, mai târziu la minte, și fără putere de viață. Căci rachiul stinge puterea trupeză și întuneacă flacăra minții la cei ce îl beau fără cumpăt, cum se bea și la noi Românii.

Lucrul acesta doare mult pe adevărații binevoitori ai poporului, și gândindu-se la ridicarea lui, frații noștri din România au adus legi și sunt pe cale a mai aduce, prin cari să lupte contra boalei poporului de-a bea atâta rachi.

Dar legile pot să tot fie aduse, căci dacă în sinul poporului însuși nu se vor afla unu doi în fiecare sat, care să se pună pe lucru, pe luptă contra răului, isprava nu va fi!

Și chiar de-aceea ne bucurăm văzând, că da, sunt în scumpa vatră și leagăn a neamului românesc, în România, ținuturi întregi, în cari conducătorii nemijlociți ai poporului, preoții și învățătorii, înțelegându-și cum să cuvine chemarea, își dau mâna cu mâna ca să pornească cu toții împreună lupta mare contra beției, contra otrăvirii prin spirit.

Preoții și învățătorii din județul (comitat) Vlasca, în România, s'au înghesat într-o însoțire, a cărei scop e: abateră poporului, cu cuvântul, cu pilda, cu toate puterile, dela patima beției de spirit, de rachie.

Tot așa, la Iași s'a întemeiat de mult Liga anti alcool, în care sunt cei mai fruntași cărturari ai orașului.

Aceste în otiri sunt în urmărele lor de neprețuit folos. Ce 'i drept, e prea adevărat că lucrarea doar n'ie a unei însoțiri nu e atât de anevoioasă, ca atâtor însoțiri. Căci cei n'ai de-a chema numai însușirea oamenilor la cutare munca bună, ci și de-a lupta contra patimii celor urite, care arde pepturile setoase ale beuturilor, și patima asta e mare și grea, o vede cel cuprins de ea el însuși, și recunoaște că e rău, dar nu o poate lăpăda. Între astfel de împregiurări apoi e greu a arăta sfârșituri mari și grabnice.

Omul pătruns însă de noblețea sarcinii ce și-a luat, nu se va descurăgia, căci dacă șirul de oameni de azi, nu 'i va putea nici cum și nici cum desbăra de beutura, va putea totuși să 'i stămpere în folosirea ei, să 'i împăde de-a se scufunda prea adânc în prăpastia ei, — ear partea cea mai frumoasă de aci încolo urmează.

Timpul de azi nu 'l mai pot îndrepta, dar pot pregăti frumos — frumos pe cel de mâine! Dacă cu cei învechiți în rău nu mai pot eși la mal: mă voi duce pe lângă generația de tineri, și cu aceștia voi strădui să fac ispravă! Li voi întruși pe ei în societate (însoțiri) jurată contra beuturii, li voi lauda în biserică, ca pe tineri de bine, ca pe fidei și flăcăi satului, și voi cârmui lucrurile așa, ca măcar când ei vor fi bătrâni, să nu cei slăbiți de azi se vor fi pogorât cu

patima lor în mormânt, măcar atunci se pot arăta stări mai fericite în sat!

E atât de frumos și de nobil acest scop, că între împregiurările noastre, ca și în România, e vrednică o viață să o trăiești numai pentru acest scop, căci de n'ai mai fi făcut nici un alt bine în lume, prin acesta ai făcut așa de mult, că poți fi înșă în între întemeetorii s'au reînviatori statului!

În România vedem un bun început din parte privată. La noi unde îl vom vedea urmat?

Pilda fraților preoți și învățători din județul Vlasca e prea frumoasă decât ca să poată rămânea fără răsunet și fără următori. Prindeți-o fraților, și — *cei mulți înainte!*

Circulară asupra dezvoltării sentimentului religios la sate.*

De la înființarea Domeniului Coroanei, preocuparea de căpetenie a acestei Administrații, călăuzită de înțelețele gândiri ale Suveranilor noștri, a fost biserică și școală. În ce privește școala, am clădit locale noi peste tot, înzestrându-le cu mobilier și material didactic, ear pentru biserică, am început prin a repara pe toate cele existente, și a clădi din nou locașuri sfinte, pe unde s'a simțit nevoie.

Am avut satisfacțiunea sufletească de a constata mersul progresiv al școlărilor, care au fost cercetate din an în an de un mai mare număr de școlari, fii ai locuitorilor, cari în cele din urmă s'au convins că copiii lor primesc în școală razele unei lumini bine-făcătoare.

Cu privire la biserică trebuie să spun, cu părere de rău, că nu e tocmai așa. Am observat că numărul credincioșilor cari merg regulat la biserică se mărginește în cele mai multe sate, la câte-va femei bătrâne, pe lângă slujitorii bisericii, preotul și dascalul; această stare de lucruri se datorește în mare parte indiferențismului autorităților comunale, și uneori chiar și clerului.

În elogiul neuitatului Melchisedec ce am pronunțat ca urmaș al lui la Academia Română, ziceam: „Biserica ortodoxă s'a mulțumit tot d'a-una cu frumoasa sa menire de a lumina și moraliza prin toate mijloacele societatea română, fără a fi căutat când-va a-și însuși vre-o autoritate lumească, ci mărginindu-se a împărtăși suferințele poporului, a se bucura cu dânsul, așteptând și pregătind ceasul mântuirii, când va putea transmite marea comoară a credinței, generațiunilor următoare. Biserica a iubit țara și a ajutat la fericirea ei; țara a iubit biserică și a înzestrat-o cu mijloace mari pentru a-și îndeplini misiunea în ordinea morală. Biserica a făcut bine conformându-se stărei de cultură a națiunii și împrejurărilor politice, căci biserică trebuie să se formeze în națiune și prin națiune. Cum e națiunea e și biserică. Cei cari laudă biserică,

* Atragem deosebită luare aminte a cititorilor noștri asupra acestei edificatoare circulari, adresate agenților Domeniului coroanei române de marele bărbat al națiunii române, Administratorul Domeniilor coroanei, dl Ioan Kalinderu.

laudă națiunea, atât e de strâns legată biserică noastră prin firea ei cu națiunea.

Religiunea își are rațiunea ei de a fi. Ea servă unui scop. Ea nu e numai o concepțiune, ci o regulă de muncă, ea crează în lume opere care îi aduc faima sau condamnarea. Întemeietorul religiunii creștine 'i-a dat de scop de a călăuzi și de a salva tot ce ar fi fost pierdut. Religiunea e o operă de mântuire și de îndreptare.

Strămoșii noștri erau pătrunși de necesitatea religiunii pentru înălțarea omului, și de aceea, precum știți, religiunea noastră a avut partea covârșitoare în păstrarea limbii și naționalității. Românul, dela descălecarea sa pe aceste locuri e creștin, astfel că religiunea creștină dela început a fost legată de sufletul neamului nostru, și singurele monumente ale Românilor sunt bisericile și mănăstirile înălțate de Domnii cei buni, de cinstiți boeri și de bresle, dela un capăt al țării la altul, ca niște monumente sau cetăți în care 'și-au strâns comoara naționalismului și tot avutul intelectual și moral.

Istoria națională ne spune că Românul a fost nevoit a trăi cu sapa într-o mână și cu arma în cealaltă, pe de o parte ca să se hrănească și pe de alta ca să fie gata în ori-ce moment a-și apăra viața și țeara; și că aici unul din vrăjmașii săi, nu a fost în stare a-l deslipl de colțul de pământ pe care s'a pomenit. Această virtute a neamului nostru este în strinsă legătură cu idealul său, credința în Dumnezeu, credința ce l'a călăuzit în viață, l'a îmbărbătat în lupte, în răbdare și nevoi, căci ori-ce lucru era început și sfârșit cu vorbe ca acestea: „Cu ajutorul lui Dumnezeu, așa a vrut Dumnezeu, dela Dumnezeu sunt toate pe pământ“.

Tot din istoria națională știm că 'și-a iubit Românul biserică, care a fost o instituțiune de mândrie morală și națională, un asil de scăpare a tot ce are mai scump pe lume, în care preotul și numai el, 'i-a vorbit în limba înțeleasă de popor în vremurile bune ca și rele, și 'i-a conservat neatinșă naționalitatea sa. Eată rolul religiunii noastre în păstrarea naționalității.

Prin circulara cu data de 27 Septembrie 1890, m'am întreținut cu d-voastră ca să stăruim pe lângă învățătorii spre a merge în fiecare Duminică și sărbătoare la biserică împreună cu școlarii lor, luând parte activă la slujbă prin cântarea sfintei liturgii. Faptul acesta va avea o mare înținuire asupra dezvoltării morale și intelectuale a copiilor, deprinzându-i de mic a iubi religiunea părinților lor, înălțând tot odată pompa serviciului divin.

Este știut că vârsta cea mai prietitoare pentru ori-ce noțiune mai cu seamă creștinească, este copilăria și aceste noțiuni și impresii primite în copilărie rămân adânc înțipărite în inimă, astfel că puterea lor conservă și edifica pe viitorul om.

Prin urmare, învățătura creștină trebuie să înceapă în etatea cea mai fragedă după ce copilul chiar dela sinul mamei sale, a început a pronunța „Tatăl nostru“, baza solidă a dezvoltării sale ulterioare; și de abia după ce sub îngrijirea părinților a primit puțină învățatură religioasă, vine rândul învățătorului ca să o pună pe baze mai largi, să o desvolte și întărească.

Am avut mulțumirea să asist la slujbă în biserică, în mai multe sate, în care învățătorii au ținut seamă de sfaturile noastre. Acolo corul bisericesc de școlari, face podoabă serviciului religios. Locuitorii dela sate însă, după cum am zis la început atât Duminicile cât și celelalte sărbători, nu 'i prea vedem mergând la biserică după cum făceau strămoșii noștri. În timpul când preotul înălța rugăciuni celui Prea Înalt, ei stau pe strădele satului sau prin localuri cu totul nepotrivite pentru un bun credincios.

Am observat că chiar primarul, notarul și ceilalți notabili din localitate, nu dau pilde bune locuitorilor, ducându-se cei dintâi în fiecare Duminică și sărbătoare, să asculte sfânta liturgie și să stea la sfat cu sătenii după sfârșirea slujbei.

Greșelile părinților.

Adeseori auzim vorbind pe unii și pe alții că cutare și cutare om așa a fost de harnic și atâta bogăție au avut, ear feciorii lui au rămas la sapă de lemn. Că ce e pricina, puțin 'și vor bate capul ci numai spun ce ved, ear că cineva să caute isvorul răului, nu se mai cugetă.

Nimic în lume nu este să nu se strămute, să-și țină forma dela început, cu atât mai vartos omul, care începând dela anii copilăriei și până la bătrânețe, trece prin multe schimbări, căci societatea în care trăiește îl silește la acea.

Cu toate acestea, dacă omul din etatea cea mai crudă — din pruncie — dacă a primit sfaturi bune și înțelepte, deși trece prin multe schimbări, el nu va aluneca la lucruri rele nici la fapte urite.

Ce e dar cauza?

După cum se poate zice, că dacă într-o grădină cu pomișori frumoși și bine desvoltați, — g'adinariul e cauza că sunt așa pentru-că a îngrijit de creșterea lor; și din contră, se va zice rău despre grădinar, dacă pomișorii sunt strimbi și împiliți; tot așa se poate zice și despre un tată sau o mamă cari au copii.

De multe-ori părinții cu greu pot opri sau delătura pornirile rele ce le-au învățat copii lor în diferite societăți în care s'au învârtit, dar totuși dacă vor avea voe și dragoste către fiii lor, vor întrebuința toate mijloacele ca să îi întoarcă dela calea cea rea.

Vedem și ne putem chiar convinge dacă vom cerea, că în societatea de azi, ce privește starea materială atârână dela părinți, fie aceia economi simpli ori fie chiar și inteligenți.

Băiatul încă din cea mai fragedă etate e cu mare grijă la ce se pe-

trece înprejurul său și cu atât mai bine ține minte tot ce se vorbește de părinții săi atât în casă, cât și afară de casă. Cei ce avem copii putem să ne convingem despre aceasta, — căci un pas nu putem face, ca copiii să nu ne întrebe despre cutare lucru că cum e și de ce e așa? Tot aceasta ni se întâmplă și câte cu o vorbă, ce am vorbit, căci la 5—6 luni, chiar și mai târziu ni se reamintesc că așa și așa am vorbit.

Acum dacă noi am făcut fapte bune și am vorbit despre lucruri folositoare, copilul și-le va întipări în minte și totdeauna și va aduce aminte de ele, chiar și când va deveni bărbat va pomeni, că, aceasta și aceea am auzit dela părinții mei.

Tot astfel se va întâmpla dacă au văzut și lucruri rele, căci și acestea se înrădăcinează în mintea sa. Deosebirea e însă că, până când faptele bune și vorbele cinstite lasă în inima copilului urme bune care-l fac să fie om de treabă și cinstit, — până atunci faptele celea ce le-a văzut — îl îndeamnă ca și el să facă tot așa, ba poate și mai rele.

Iată dar deosebirea ce trebuie să se țină în vedere de către părinți față de copiii lor. Dela ei atâră ca din pruncii lor să iasă oameni cinstiți ori să crească niște oameni stricați, cari numai cinsti nu pot face părinților.

Dar aceea ce am zis până aici încă nu e destul, căci s'ar putea zice că și din părinți buni au ieșit mulțime de copii răi...

Așa este. Însă, de vom cerea începutul răului, ajungem să constatăm, că tot părinții sunt de vină. Și iată pentru ce: Cei mai mulți părinți în iubirea nesocotită ce o au către copiii lor, îi lasă în libera voie, să facă ce voesc ei, fie rău, fie bine. Chiar și făcând lucruri de tot rele nu au cuvinte aspre să-i dojenească pentru faptele săvârșite ori vorbele necuviincioase. Ne putem închipui că din acei copii numai oameni buni nu vor ieși.

Câte exemple avem în timpul de azi, când părinții își retrag copiii dela lucru zicând: că doar nu le vor strica sănătatea! Eiar retrăgându-se și părinții, copiii văd și fac și ei așa.

Acestea se întâmplă fără deose-

bire de clasă, fie cărturari fie plugarime. Ba la cărturari e și mai rău, că crescând copilul desmerdat și nedeprins cu lucru și cu cruțarea, apoi va prăpădi ori ce avere, fie aceea cât de mare și la urmă ajunge să aleagă: ori să se umilească înaintea unora și a altora ca să-l ajute ori să devie hoț și val de el.

Avem pilde multe și ar trebui să le retăcem ca să nu ne știe nime, dar atunci poate să fie și mai rău, de aceea până ce nu e de tot târziu să ne tragem bine seamă de ceea ce suntem și ce voim să fim.

Să ne aducem bine aminte de poveștile bătrânilor noștri, din cari putem vedea, cu câtă grijă creșteau pruncii lor și îi deprindeau cu lucrul și cu fapte bune și cu toate că erau cei mai mulți iobagi — trăiau fericiți.

Să luăm exemplul. Să nu lăsăm copiii fără de lucru. Să nu le ertăm să vorbească vorbe necuviincioase. Să nu-i dedăm la sedere și la îmbrăcămintea prea scumpă zicându-le să se așadă fără lucru... și că le vom cumpăra haine frumoase, ca la cutare și cutare domnișor...

E adevărat, că par'că și aerul e bolnav, că la toate popoarele din jurul nostru par'că vedem așa ceva, dar noi ar trebui să ne tragem seamă, că suntem mai săraci și cu venite mai puține, de aceea să grijim de ce avem și cu deosebire să nu prădăm averea rămasă de părinți, căci fiind săraci, nime nu ne ia în socoteală.

Părinții să poarte grijă cu deosebire de ceea ce fac și vorbesc cu copiii lor, căci sfaturile bune și înțelepte cresc oameni buni, harnici și îndestulați, iar exemplele rele cresc niște oameni, cari numai folos n'aduc nici națiunii, nici societății omenești.

Măderat, Decembre, 1900.

P. tru Vancu,
învățător.

Regenerarea poporului român.

Conferința d-lui Dr. V. Babeș ținută la At. ned. Român Duminecă 26 Octomvrie 1900.

Românii s'au născut din popoare primitive.

Popoarele primitive, departe de-a fi trăit ca noi astăzi, într'un mediu sufletească și o atmosferă morală din cele mai stricate, du-

ceau o viață simplă, curată, cumpănată și din această cauză pe lângă faptul că organismul, constituția lor fizică era din cele mai puternice, dar ele mai posedau și înșuririle cele mai frumoase.

Virtutea și eroismul vechilor Romani sunt cunoscute de lumea întreagă!

Când însă Romanii își schimbă felul de viață în lux și destrăbălări, aceste calități dispărură și cu dăsele însuși atotputernicul stat roman.

Epoca decadenței imperiului roman a trase după sine și degenerarea fizică a poporului din timpul împăraților Domițian, Traian și Aurelian. Noi suntem urmașii lor.

Am regenerat, pentru-că în vinele noastre mai curge vigoarea și caldul sânge dacic. Apoi am degenerat și în urmă am avut ecară epoci de regenerare.

Astăzi — constat cu destul regret — ne aflăm într-o stare de degenerare acută — îndeosebi talpa țerei este aproape toată în acest hal trist.

Cine este vinovatul? Voi spune.

Nu mai stratele noastre superioare sunt vinovate de degenerarea fizică a țărânului!

Dacă am face o paralelă, proporțional cu populația, între numărul născuților din celelalte țări cu acela al nostru, vom constata că natalitatea la noi întrece în număr pe celelalte, în schimb însă acestea au o mortalitate mai mică.

De pildă: la noi se nasc pe an 274.000 copii, în Suedia 150.000. Mortalitatea însă la noi e de 30 la sută pe când în Suedia de 10 și 5 la sută. Dacă am face și statistica Franței, rezultatul ar fi că ea se află pe panta degenerării. Tot asemenea constatări vom face, când am paraleliza cu noi Germania, Austria, Elveția etc.

Dar, ce e de mirat din toate acestea este creșterea spămânătoare a elementului ovreiesc din toate țările și în special dela noi. În adevăr, mortalitatea mică și natalitatea uriașă a acestui element a pus pe gânduri pe toți marii cugetători europeni. La noi Ovrii au o natalitate cu mult mai superioară nouă, iar mortalitate pe jumătate. Vă puteți închipui ce dezastru amenință țara noastră!... În nici o țară din lume nu s'a văzut o natalitate așa de enormă ca la ovrii din România. Pe timp ce mica noastră populație descrește și degeneră continuu, Ovrii se înmulțesc ca nisipul.

Se naște întrebarea: De ce Ovrii cresc și noi descreștem?

Rată din ce cauză:

În Talmudul lor ei cred de o mie de ori mai mult ca noi în Evanghelie. În acest Talmud se cuprind în afară de pagini de ordine pur religioasă și regulamente de ordine sanitară, de care ei fac mare cas neabătându-se un moment dela îndatoririle ce li se cer în această din urmă privință. Pentru-ce guvernele române nu introduc în colile țărănilor legile și regulile noastre sanitare? Pentru-ce nu se îngrijesc să caute un „medus vivendi“ și pentru ameliorarea sanitară a bietului țeran român?

Pentru că, d-lor, interesele de familie, interesele personale, sunt mai presus de guvernarea noastră decât interesele patriei! Guvernele noastre — nu știu cum se face, dar e stabilit, dau o preferență deosebită străinilor și veneticiilor pripiți la noi în țară! Orașele n'au o tendință remarcabilă de creștere, ci tocmai contrariu. La sate e și mai rău! Față de alte țări, România este în degenerare, din punct de vedere național. Sunt și localități unde natalitatea e mai mare și mortalitatea mai mică. Dar, acestea sunt foarte puține.

Mă întreb acum: Pentru-ce degeneră rasa noastră? N'avem noi un sol destul de fertil? Nu alimentăm și alte țări din produsele noastre naționale? Pentru-ce atunci țeranul nostru moare de foame?

Poate ar face cineva obiecția că săteanul nostru e leneș și din această cauză...

Nu, nu admit d-lor, să afirm cineva acest neadevăr, și să susțină, că țeranul român nu poate regenera. El prezintă calități mari de dezvoltare, tocmai prin faptul că e muncitor și răbdător peste fire. Causa însă, că el degeneră, o găsim tot în stratele superioare, cari nu-i dau privilegiul unei frumoase regenerări. Probă e că țeranul român suferă de niște boale îngrozitoare — cari nu se găsesc la nici un stat civilizat în proporție așa de întinsă ca la noi.

Tuberculoza, sifilisul, lepra, pelagra, rod organismul săteanului nostru.

Ce fac guvernele pentru ameliorarea situației? Nimic, absolut nimic! Ar trebui ca situațiunea lor economică să fie repede îndreptată, ca să putem trăi ca nație. Pentru-ca să ajungem la o îmbunătățire a soartei acestora — ni-ar trebui înainte de toate un ministru al sănătății publice.

Crearea unui asemenea portofoliu va aduce cele mai prețioase servicii țerei. Un ministru al sănătății publice ar fi o inovație demnă de toată lauda. Adăoga și faptul că puterea lui în materie sanitară ar fi destul de mare, ca să poată realiza ace-

Poesii populare.

Foaie verde și-o nua,
De-ar da Dumnezeu să dea,
Să mai fie-un tîrg de boi,
Să vie badea la noi;
Să mai fie-un tîrg de vaci,
Să mai vie badea 'ncoaci.

Cine strică dragostile,
Mănce-l grăul paserile,
Șadă'n sânge până'n brâu,
Și'l mance vermil de viu.

Mândră de-a tale gânduri,
Mă uitai peste păduri,
Văzui dealuri și ierburi.
Nu's nici dealuri, nici ierburi,
Numai de-a tale gânduri.
Că ierburile's cosite,
Dorurile's învrăjbite
Și ierburile's tăiate,
Dorurile sunt legate.
Legate's la peptul meu
Mândră, de năcazul tău.

Foaie verde de cucută,
Toate'n lume se mai uită;
Toate'n lume trec și merg
Dela inimă se șterg.
Numai la inima mea
Este-un rit și-o floarea.
Nu se șterg până-i lumea.
Ritu-i negru, floarea-i verde,
Inima-mi suferă sete,
De când ce a iubit nu vede.
Ritu-i mare, floarea crește,
Inima mea rău boalește,
De-a iubit nu mai zărește.

Păsăruică din vâlcele,
Adă leac inimei mele
Pe mici aripile tale!
Din trei fagi, trei rămurele
Și apă din fântănele
De pe buza mândrei mele!
Pentru tine, puț iubit,
Nici azi noapte n'am dormit,
Tot la tine m'am gândit
Și la loc de întâlnit.

Mai, bădiță, pînă tîiat,
Astă-noapte te-am visat,
Că te-ai dus și m'ai lăsat.
Inima mi-s'a stricat.

Tu te ai dus și nu mi ai spus,
Năcaz mare m'o ajuns.
Drept o avut cine-o zis,
Că dragostea-i foc nestins,
Că și'n mine s'o aprins,
Și nimeni nu'l poate stinge,
Numai mândra când mă strînge.

M'am gândit de multe ori,
Să nu mai trimet scrisori,
Pune-oia peana sub picior
Și n'otu mai scrie de dor.
Pune-oia peana'n foc și-o arde
Și n'otu mai trimite carte
La mândrele de pe sate.

Mă dusei aseară'n jos,
Ved pe badea mînios,
Nu știu cine i-a mințit,
Că eu pe el l'am urit.
Nu știu cine l'o 'nșelat
Că eu pe el l'am uitat
Și altu mi-am căpătat.

— Măi, bădiță, puile!
N'asculta minciunile
Care-ți spun vecinele.
Eu de cum să te urdesc,
Tot mai tare te iubesc!

Frunză verde și-o nua,
Auzi mândră, draga mea,
Rău se teme maică-ta,
Că eu-ți trag nădejdea ta.
Auzi, mândră, draga mea!
Roagă tu pe maică-ta,
Lucre dînsa ce-o putea,
Nu ne oprească calea.

Să fii, mândră, 'n sat la noi,
Nu te-ai da pe șase boi;
Dar tu, mândră, ești departe,
Mult îmi strică din sănătate!

Culese de: Ioan Marișu, june.

DOI COCOȘI.

— Fabulă —

În apropiată vecinătate trăiau odă doi cocoși, unul în stare mai bună decât celălalt. Cel dintău, mai înimos și mai ne-astîmpărat, de câte-ori vedea pe vecinu-său că numai se apropie și se lungea în preajma grădinei și curții stăpânului său îl lua la goară, îl alunga și dacă ajungea, îl ciocnea și sîngea. Ca ma

silvan comitele Gavrilă Bethlen, care la scrierea sa oficioasă mai adaugă la urmă cu mâna sa proprie, că acum este timpul cel mai potrivit pentru clerul unit de a-și manifesta sentimentele sale de loialitate față cu tronul, — dela ministrul Ferdinand Königsegg Erps președintele colegiului pentru afacerile monetare și montane, care spune, că clerul și națiunea română (*clerus et natio valachica*) trebuie să se arate vrednici de privilegiile dobândite, — și dela generalul comite Antoniu Kálnoki, care făcea cunoscut, că el este însărcinat cu misiunea de a forma în Transilvania un regiment de husari.

Episcopul primind aceste scrisori în 7 Noemvrie 1756, imediat convocă la o întrunire pe ziua de Luni, 15 Noemvrie 1756, pe toți asesorii consistoriali, adică și pe cei din Blaj și pe protopopii de afară, cari erau investiți cu demnitatea de asessori, și pe lângă aceștia pe mai mulți nobili români. Aceștia din urmă, fiind că pe atunci ei învățau numai în școale străine și astfel cu cirilice nu știau ceti, episcopul le-a scris ungurește: „hogy Kegyelmed is mint Ecclesiának és Nádionak edgyik nemes tanja a jóvő hétfőre, ugymint 15-ik ez holnapnak napján reggel itten lenni ne terheltesék.”²⁾

Toți cei adunați în sobor — sunt cîvintele lor — „cu o inimă și cu o voință îndată, văzînd crăștile rîndueli s'au fîgăduit și au fost gata a face și după putință a ajuta, pe cum se poartă, cu câte-va cătane călărețe și s'au concludăuit, să se dea o companie de o sută și treizeci de cătane, pe cum în următoarele răspunsuri la acei mari domni date se va vedea. Așezîndu-se și modru în ce chip să se facă acea companie s'au așezat, pe cum se arată în comisia scrisă pentru această treabă la cinstiții protopopi.”

Hotărîrea aceasta fu adusă la cunoștința guvernului, a cancelarului Bethlen, a generalului Kálnoki și a ministrului Königsegg cu scrisorile din 16 Noemvrie 1756, în cari episcopul nu uită a accentua, că clerul și poporul român, de și este cel din urmă la bine, totuși nu vrea să rămână înapoi nimănui, când este vorba de a-și manifesta prin jertfe devotamentul său față cu căpetenia statului și iubirea sa sinceră de patrie.

(Va urma).

2) Românește: „Ca și Domnia Ta ca un nobil membru al Bisericii și Națiunii noastre să binevoiești a te prezenta aci pe Luni viitoare, adică pe a 15 zi a lunii curențe.”

gloatele, pe cari le-a cuprins moartea în brațele de ghiță. Împrejurul unei roate de căruțe steteau Turcii grîmadă, pe roată și-au aprins bieții cel din urmă foc și steteau pe lângă el înghetăți și rodeau cojile de pîne!

Cu cât se apropia drumul de Nicopole cu atîta creștea numărul Turcilor morți pe câmp.

Calul Domnitorului eforînd se rădica în două picioare și nu mai voia să treacă peste atîtea cadavre de oameni și animale. Dar Domnitorul nu avu putință să stea în drum. Adese-ori El descăleca, ducînd calul de frâu, pînă ce trecea peste cadavre. Dar și astfel, Domnitorul mergea pe jos câte-o lungă bucată de drum, ca să se mai încălzească puțin, căci vîntul bătea ascutit și cu ace de ghiță.

Cam pe asfințitul soarelui, Domnitorul ajunsese pe podurile Nicopolei, pe cari zăceau cadavrele în șiruri, adevărate șiruri, om lângă om! Grozavă priveliște! Și jalnică întoarcere acasă a biruitorului Domn!

Oficerii garnisoanei din Nicopole, toți Români, autoritățile civile și prefectul rus îi eșiră Domnului întru întîmpinare. Domnul merse înăuntru cetății orașului, apoi scoborî în oraș pe-o coastă de deal repede și grozav de lunecoasă. În piață, înaintea car-

Știri de toate.

Taina vieții lungi. Taina asta e mare și nimeni nu s'a putut încă dovedi a o fi descoperit, deși din timp în timp s'au ridicat câte un învățat și zice c'a aflat ceva din drumul ce duce la ea!

Mai nou Dr. Pearson, medic în Chicago, care e acum de 80 ani, și-a arătat credința lui, care zicea că e neîmpelată, că va ajunge și suma de 100 ani. Dar lumea se îndoaie, căci Dr. Pearson e peste tot un om ciudat. A avut avere de 14 milioane și și-a dăruit-o spre cele mai felurite scopuri publice. În casa lui totul e altfel ca la alți muritori, și toată viața lui e deosebită. Despre ajungerea unei vieți lungi — lungi a scris o carte întreagă de reguli unele peste altele, mult comentate de foi și de scriitori. Eată câte-va dintre înțelepciunile de viață a doctorului Pearson:

Cei mai mulți oameni își sapă groapa cu dinții lor proprii. Nu mănca nici odată nici un fel de torte și de colaci, și nu vei avea boală și durere.

Nu te împinge însuși nici odată în frică nu te aprinde nici când, căci fie care clipă de mânie îți roade o clipă de viață.

Dacă te răcești, ia chinină și mănca o ceapă.

Baniți împarte-ți altora. Asta îți va procura bucurii și-ți lungeste viața.

Nu bea cafea nici thee, căci acestea îți ruinează inima.

Fertura și poamele ajută omului la păstrarea tinereții, și s'au mai mult vrednice decât ori-ce ape și leacuri trimbițate ca „lavor de tinerețe” și decât ori-ce leac doctoresc.

Ploaie de broaște. O întîmplare nostimă dar și neplăcută a avut orașul Târnăveni în vară. Într-o după prânză s'a descărcat asupra orașului o furtună puternică, și de-odată mil de broscuțe cădeau din cer pe pămînt coperind străzile și pe trac-torii. Coperișele caselor pline, ploierile dom-nilor grele de ele.

Vedenia a fost una din cele mai rare dar își are tîlcul său: în apropierea orașului se află lacuri întinse în cari sunt mil și milioane de broscuțe. Vîntușii de aer adus de furtună a ridicat cu sine grămezi mari din ele, și risipindu-le în vînduh ploaia ce venea din sus, le-a cuprins și le-a împins ear spre pămînt, căzînd peste oraș.

Era înse mai mare dragul să vezi doamnele și domnișoarele de pe stradă dînd cu mîinile pe grumaz și pe foșă pline de

tierului domnesc, steteau înșirați dorobanșii din Putna, rămășițele celor ce s'au bătut la Plevnița, și cei din Tecuci.

Ulțiile orașului semănau cu o tabără pustie. O nespusă mulțime de care și de căruțe steteau înșepente: mulți vizitii zăceau aici, înghetăți de frig și morți lângă căruțele lor.

Masa la amiază, a doua zi, a luat o Domnitorul în cetățue, în mijlocul oficerilor săi. Pînă la cetățuie s'a urcat pe jos pe alunecășul coastei înghietate.

La întoarcere, Domnitorul a trecut pe la șanțurile de întărire ale cetățuiei. În șanțuri erau adăpostii mil de Turci: pe un gar de neșuferit, acești nenorociți de oameni erau așezați să doarmă afară pe zăpadă, fără de-asternut și fără haină de învîlit. Valul lor s'auzi străbătînd prin întunerecul nopții jalnic și fioros.

Înșir dorobanșii din piață, au trebuit să doarmă peste noapte pe zăpadă, fără adăpostire, căci în Nicopole erau atîtur unsprezece mil de Turci robiți, ear cei ce-i păzeau abia erau la vr'o două mil.

(Va urma).

greată, ca să doboare jos deznădăjduitele gîngăni ce se țineau țapăn de ele, de frică să nu fie duse de nou de vînt!...

PARTEA ECONOMICA

Cultura sfecei.*)

De

Dr. N. O. Popovici Lupu.

Însușirile și varietățile sfecei.

3. *Varietățile.* Cele mai însemnate varietăți de sfeclă de zahăr (*Beta vulgaris saccharata*) sunt:

1) Sfecla albă de Silesia, care se cultivă puțin.

2) Sfecla imperială (Knauer), din care se trag următoarele soiuri:

a) Sfecla imperială albă îmbunătățită.

b) Sfecla de Kleinwanzleben, din care s'a născut și sfecla Wohanka productivă;

c) Sfecla de Kleinwanzleben îmbunătățită de frații Dippe.

3) Sfecla de Quedlinburg, bogată în zahăr și săracă în materie nezaharose, dar dă recoltă mai mică ca altele. O însușire prețioasă este că se coace cu două săptămîni mai curînd ca soiurile celea mai răspîndite; afară de asta este puțin pretențioasă, așa că dă pe pămînturi sărace recolte destul de bune.

Această sfeclă a fost îmbunătățită de Knauer: sfecla imperială roșietică îmbunătățită astfel e bogată în zahăr și mai mare ca sfecla de Quedlinburg, dă prin urmare recolte mai mari.

4) Sfecla Vilmorin are forma schimbăcioasă și este adesea resfirată ca căpățina de țelină. Pelița e albă, roșie sau galbenă, miezul adesea sărac în suc și greu de prelucrat. Foile sunt parte în sus, parte în jos mînunchiul lor este de asemenea schimbăcios, însă sfecla Vilmorin este foarte avută în zahăr și rămîne astfel chiar pe pămînturi bogate în terciu și în azot, ca de pildă în cele joase (lunci), unde alte soiuri nu mai dau recolte destul de eurate și bogate în zahăr.

Felurile obținute din sfecla lui Vilmorin sunt:

a) Sfecla albă îmbunătățită, are forma de pară și pelița albă.

b) Sfecla Vilmorin roșietică timpurie.

c) Sfecla Vilmorin albă cu gâtul roșietic.

d) Vilmorin cu gâtul verde, rasă de Brabant.

e) Sfecla Vilmorin, îmbunătățită de frații Dippe, e albă, conică, foarte bogată în zahăr.

f) Sfecla Imperator, a lui Bestehorn, are formă statornică, dar e avută în materie nezaharose; de aceea nu e bună de cultivat.

g) Sfecla Wohanka, bogată în zahăr.

5.) Sfecla electorală, crescută de Knauer, are nume bun pentru pămînturile nepotrivite cultivei sfecei dînd recolte mai mari ca altele pe locuri ridicate ca și pe cele joase și mai puțin bogate. De asemenea electorală o duce foarte bine în potruiva timpului nepriincios.

6.) Sfecla Mangold, alui Knauer, care zice că această sfeclă e cea mai bună atît în calitate, cît și în cantitate.

4. *Alegera varietății de cultivat.* Numele, forma, culoarea și celelalte însușiri ale diferitelor varietăți nu ne spun încă, care e cea mai potrivită pentru pămîntul și clima noastră. Nici chiar după avuția în zahăr nu ne putem lua, fiindcă nimeni și nimic nu ia chiezașia, că o sfeclă bogată în zahăr sau productivă în altă parte trebuie să fie și la noi. Asupra acestui lucru nu ne putem lămuri de cît prin încercări (exacte și sistematice), făcute cel puțin cinci ani de-a rândul.

Fiindcă fabricanții de zahăr au interes, ca să li se aducă sfeclă cât de bune, de aceea ei cantă să hotărască înăuntru prin încercări, care sunt felurile celea mai bune pentru locul și clima dată.

De către stațiunea agronomică s'au făcut încercări neîntrerupte de la 1890, în câmpul ei de experiență precum și unele părți ale țerei.

Din aceste încercări s'au publicat pînă acum cele de pe anii 1890—93 și d. C. Roman (directorul stațiunii agronomice) spune în darea de seamă că dintre felurile încercate, anume Vilmorin, Kleinwanzleben, imperială, electorală și Mangold, sfecla Vilmorin este cea mai potrivită pentru locurile și clima noastră, căci a dat atît la stațiunea agronomică, cît și în alte părți rezultatele cele mai bune. În al doilea rînd vine sfecla Mangold.

Eată într'adevăr bogăția în zahăr a soiurilor încercate atît la stațiunea agronomică cît și în alte părți de la 1890 pînă la 1897:

Vilmorin	15.4%
Imperială	14.4 „
Kleinwanzleben	15.0 „
Electorală	15.3 „
Mangold	15.5 „
Mijlocia	15.1 „

Cea mai bogată sfeclă a avut la stațiunea agronomică 19,3% zahăr, în 1896.

Mi s'a spus că la 1897 s'a adus la fabrica de la Chitila o probă de sfeclă cu peste 22%. Mijlocia noastră mare număr de analize făcute în alte țări este 14%. Avînd în băgare de seamă, că pînă acum culturile sfecei nu s'a făcut la noi după toate regulile și că nici nu cunoaștem încă bine condițiunile cele mai priincioase, se poate zice, că rezultatele de pînă acuma s'au foarte mult-mitoare.

(Va urma).

Invitare la abonament

Deschidem prin aceasta abonament pe al doilea semestru la

„TRIBUNA POPORULUI“

Cu condițiunile de abonament, însemnate și în fruntea foii, cari sunt cele următoare:

In Monarchie:

Pe un an Cor. 20.—
Pe 1/2 an „ 10.—
Pe 1/4 an „ 5.—
Pe o lună „ 2.—

Pentru România și străinătate:

Pe un an franci 40.—

NUMERII DE DUMINECA

pot fi abonați deosebit, ca foaie pentru popor, cu cor. 4 pe an, având o întindere de 8 pagini, cele 4 pagini ale foilor de zi, plus un adaus poporal de 4 pagini.

Domnii abonați sunt rugați a grăbi cu reînnoirea abonamentelor pentru regulata expedare a foilor.

Abonamentele se fac prin mandate postale și anume pentru un timp, care începe cu prima și se termină cu ultima luni.

Este în interesul dlor abonați, ca adresele să fie însemnate cât se poate de corect și legibil. Domnii abonați vechi sunt rugați a lipi pe mandatul postal adresa tipărită dela fâșiile, în cari li-s'a trimis „Tribuna Poporului“ până acum.

Administrația

„TRIBUNA POPORULUI“.

În atențiunea domnilor învățători români. Aducem la cunoștința domnilor învățători de la școalele populare, că a eșit de sub tipar Geografia comitatului Arad, de învățătorul Damaschin Medre, — ca manual cu mai multe cărți geografice. Intocmit pentru clasele III. IV. ale școalelor populare, și aprobate de Ven. Consistor aradan.

Se poate procura de la Administrațiunea „Tribunei Poporului“ din Arad. Prețul 35 cr. plus 5 cr. porto postal.

Tipografia
„Tribuna Poporului“
arangiata fiind cu material nou

primește spre executare:

Tipărituri de bancă,	Cărți, Broșuri,	Orice tipărituri.
Invitări la nuntă,	Anunțuri funebre, etc.	

Cele mai moderate prețuri!!

Banca generală de asigurare mutuală.

„TRANSILVANIA“

428 29-50

ÎN SIBIU.

asigură pe lângă cele mai favorabile condițiuni:

1. în contra primejdiei de foc și de exploziuni; clădiri de orice fel, mărfuri, produse de câmp, mobile ș. a.;

2. pe viața omului în toate combinațiunile, precum: asigurări de capitaluri în cazul morții și pentru terminuri fixate, de zestre și de rente.

Declarații se dau, și oferte de asigurări se primesc din comitatele: Arad, Bichiș, Bihor, Oidnad, Caras-Severin, Timiș și Torontal

Agentura principală din Arad.

Strada (Széchenyi Nr. 1. casa dlui avocat Dr. Virgil Bogdan etagiul II.) precum și prin agenturile cercuale și speciale.

Imprumuturi ieftine pe amortisație

Recomand în atențiunea on. proprietari de pământ și proprietari de case în Arad-centru, că prin mijlocirea mea pot obține până la cele mai mari sume și pe lângă condițiuni foarte favorabile

imprumuturi ieftine amortisaționale cu amortisație de 15-50 a-1.

Nu comput înainte nici un fel de remunerație, convertesc datorii vechi, de asemenea la derință anticipos de la mine cheltuielile de intabulare.

Prevocându-mă la faptul, că de mai mulți ani la foarte numeroși înși am împlinit spre cea mai mare mulțumire a lor trebuințele de imprumuturi, rog cu toată stima pe on. demni proprietari de pământ și proprietari de case, ca în propriul lor interes să deplină încredere să se adreseze mie cu afacerile lor de imprumuturi.

Imprumuturile sunt pe camete de 4%, 4 1/2% și 5%,

pe lângă amortisare corespunzătoare din capital

Institut de împrumut pe imobile și moșii 428 29-50

Szűcs F. Vilmos

ARAD, Fő-ut Nr. 5, viz-A-vis cu meara Széchenyi.

Respons se dă numai dacă la întrebările ce se fac se adaugă și marcă poștală.

Cel mai bun eroiu!

Insoțirea CALȚUNARILOR din ARAD,

Strada-Bisericeii, Palatul Minoritilor.

Singură în felul său ține în deposit numai fabricații proprii sau gătește la comandă

ghete pentru dame și bărbați,

cum și papuci pentru băieți și fete, apoi ghetă comode și alte soluri de încălțăminte.

Toate acestea nu sunt lucruri de fabrică, dar' sunt mai ieftine și mai bune.

Comande din afară se execută prompt și cu prețuri moderate.

Trimitem și la casă ghetă de probă în orice timp dorit.

Aparat elastic pentru călcaie, invenția lui Löderer, căpitan de honvezi ung. reg., aplicabil atât la ghetă de dame, cât și la ghetă pentru bărbați, se poate avea numai dela noi.

Mare magazin de creme și lakk-uri în diferite colori

Prețuri ieftine de necrezut!

Cel mai ieftin izvor de cumpărare în articli de fer.

Czigelbrier și Berta

Arad, Andrassy-tér Nr. 3.

Prăvălie cu negoț și unelte de fer pentru comerț și industrie.

Numărul telefonului pentru oraș și comitat 386.

Adresa telegrafică: Czigelbrier.

Recomandăm marele nostru magazin cu tot soiul de negoț de fer, ferării la edificii și mobile, mașine de fert (sparmerturi), cuptoare de fer și unelte pentru toate ramurile industriei.

În arangiamente de culină articli economici, unelte pentru lucrarea viilor, cuțite de altoit. Pompe contra perenos-porei. Patine asortiment bogat.

Unicul reprezentant în Arad al fabricii de mașini economice Hofherr și Schrautz.

Cu consemnare de prețuri curente și cu preliminare de spese servim gratuit

527 4-10

Comandele și în provincă se execută prompt.